

preporuča se oživjeti interes za spomenik, razviti propagandu i marketing a u našim uvjetima potrebno je i okretanje misaonog pravca od onog ustaljenog, sterilnog, koji nije u fazi revitalizacije donio veće rezultate u zaštiti. Primjer koji ohrabruje, a već je u toku realizacije, jest onaj Pernata na Cresu. Ekomuzeološki implantacioni pristup, koji ulazi u sve sfere života i povijesti prirode i okoliša, kao i naroda koji autohtono živi u tim prostorima već stoljećima, donosi i svoje rezultate. Osnovno pitanje koje se pri tom postavlja glasi: kako prikazati lokalnu povijest koja je nepoznata mjesnom stanovništvu? I kako prezentirati spomenike kulture stanovnicima? S integrativnom ulogom katalizatora, animatora i interpretatora spomeničke baštine i tradicije moguće je ostvariti efikasniju zaštitu, odgajati mlađe generacije kako bi stekle pravilan odnos prema okolini, prirodi, povijesti, tradiciji i kulturnoj baštini.

U Hrvatskoj ne postoje posebne škole za školovanje konzervatora. Struka se formira u radu u zavodima za zaštitu spomenika kulture. Još prije 15-ak godina postojao je državni ispit za konzervatora. Novim prijedlogom zakona o kulturnoj baštini od veljače 1990. g. taj ispit se ponovo predviđa. Zanimljivo je napomenuti da u Velikoj Britaniji interpretatori mogu postati osobe različitih profesija, najčešće taj posao obavljaju studenti nakon stručnog tečaja, te služba zaštite nema na to monopol.

Nadajmo se da će novi Zakon o zaštiti kulturne baštine, koji razmatra Sabor Hrvatske, omogućiti pravilno gospodarenje kulturnom baštinom i odrediti dovoljno sredstava za zaštitu i očuvanje baštine.

Primljeno: 16. 7. 1990.

LITERATURA:

¹ Ksenija Marković, ECOVAST – European council for the village and small towns, radna grupa za ruralnu arhitekturu, Mađarska, 17.–20. 3. 1989., *Informatica museologica* 3/4, Zagreb 1989., str. 126.–127.

SUMMARY

Protection to stand a test

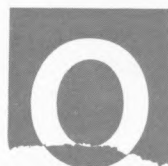
Ksenija Marković

The international conference of ECOVAST held in Križevci in May 1990 discussed the theme Architectural Heritage in Non-Urban Areas. A working party of experts on rural architecture discussed the problems of evidencing, categorization and forms of encouraging a reasonable attitude towards heritage. Conservators in Croatia pointed out the inadequacy of legal protection of traditional architecture, rural areas and other cultural monuments. The new law on protection to be passed ought to bring improvement in this area.

IUAES INTER KONGRES

Lisabon, 5.–12. rujna 1990.

Ksenija Marković

od 5. do 12. rujna u Lisabonu je održan Inter kongres Internacionalne unije antropoloških i etnoloških znanosti. Održane su sljedeće sesije: Antropologija i biologija, Antropologija i suvremeni socijalni problemi, Antropologija i kultura, Antropologija i međunarodne veze, Antropologija i portugalska otkrića, Antropologija i simbolika, Antropologija i muzeologija, Antropologija i obitelj, Antropologija, gospodarstvo i razvoj, Antropologija i okoliš, Antropologija i zdravlje. Inter kongres za 1991. godinu u Buenos Airesu je otkazan.

International Union of Anthropological and Ethnological Sciences Newsletter, no 27. august-october 1990., izd. Eric Sunderland, donosi: *Deklaraciju o preživljavanju u 21. stoljeću.*

Preživljavanje na planetu postaje hitna i središnja briga. Prisutna situacija traži hitne mjere na svim područjima: znanstvenom, kulturnom, ekonomskom i političkom te veću senzibilnost cjelokupnog čovječanstva. Moramo se zajednički boriti protiv zajedničkog neprijatelja: svake akcije koja ugrožava ravnotežu unutar našeg okoliša ili smanjuje naše nasljeđe za buduće generacije. Sve navedeno danas postaje predmetom Deklaracije o preživljavanju donesene u Vancouveru, Kanada 10.–15. rujna 1989., koju u cjelini donosi IUAES Newsletter.

Mariborski fakultet (62000 Maribor, Krekova 2, tel. 062/23-151, Fax 062-212-013) postaje evropski centar za etničke i regionalne studije (16. rujna), Osnovi ciljevi programa istraživanja:

1. interetnički odnosi i regionalizmi u Jugoslaviji, osobito u Sloveniji kao jednom industrijskom društvu;
 2. etnikumi i regionalizmi u Evropi, osobito aktivnost evropskih organizacija u tim područjima;
 3. prepreke uključivanju Jugoslavije u evropske procese;
 4. bijenalni susreti Internacionalne znanstvene konferencije »Manjine Evrope – sutra«;
 5. znanstveni susreti (npr. jugoslavenski kolokvij »Otvoreni problemi nacionalnosti u Jugoslaviji«, 31. svibnja 1990. godine). Istraživački tim Centra: dr. Vladimir Degan, dr. Silvo Devetak, mr. Metka Dovidija, dr. Miroslav Gec-Korozec, dr. Ljubica Karpowicz, dr. Mirko Krizman, mr. David Malnic, dr. Ludvik Toplak, dr. Jozsef Varga.
- Informacijsko-dokumentacijski servis centra nalazi se unutar mariborske univerzitetske knjižnice. Za ostale informacije obratite se: dr. Silviju Devetaku, voditelju znanstvenog savjeta programskoga komiteta, mr. Metki Dovidiji, generalnom sekretaru programskoga komiteta, Franciu Gerbecu, voditelju programskoga komiteta.

Emigracija: univerzalni odgovor na kriznu situaciju.

Multidisciplinarni kolokvij o toj temi održat će se u Švicarskoj, u gradiću Le Chable 22.–25. srpnja 1991. pod pokroviteljstvom Kurt Boschova Instituta iz Siona i Odjela za javno informiranje Valaisa uza

suradnju Laboratorija za ekonomsku i socijalnu demografiju Univerziteta iz Ženeve. Za dalje informacije obratite se na CREPA, Colloque 1991, C. P. 39 – 1934, Le Chable, Švicarska tel. 026/361525.

Stogodišnjica simpozija Evolucija: od molekule do kulture, 24. – 27. rujna 1990., u organizaciji Richard Dowkins, Oxford University i Jared Diamond, University of California, Los Angeles. Istraživanje priloga konvergenciji, i zajedničko traženje sličnosti u polju molekularne evolucije, komparativne anatomije, životinjskog ponašanja, jezika i ljudske kulture.

Julian Brompley (rođen je u Moskvi 21. veljače 1921., umro u 69. g., 4. lipnja 1990.) potpredsjednik IUAES-a od 1983. do 1988. g., akademik, vodeći etnolog SSSR-a.

Ime mu potječe od engleskog pretka koji je došao u Rusiju za vrijeme Napoleonovih ratova. Bio je utjecajan i dobro poznat u SSSR-u a i u međunarodnim akademskim krugovima. Svoje studije otpočeo je na polju matematike i fizike, u čemu ga je prekinuo drugi svjetski rat. Na povratku iz rata počeo je studirati povijest na Državnom fakultetu u Moskvi, gdje je jedan od njegovih roditelja bio profesor rimske i grčke povijesti. Napisao je doktorsku tezu o Slavenima u Jugoslaviji. Komunistički autoriteti nisu mu dopuštali diskusije o etničkom identitetu. Bio je počasni član Kraljevskog antropološkog instituta Velike Britanije. Autor je više od 300 publikacija a najvažniji radovi su mu *Ethnos and Ethnography* (1973.) i *An Outline of the Theory of Ethnos* (1983.). Godine 1989. povukao se s direktorskog mjesta Etnografskog instituta Akademija znanosti i umjetnosti SSSR-a, gdje je bio od 1966. godine, ali je nastavio aktivnošću, često polemičkom, usprkos narušenom zdravlju. Ostavio je udovicu Nataliju i jednu kćer.

Evropska sela i seoski turizam u 2000. godini – od 15. do 18. listopada 1990. na Panonskom poljoprivrednom fakultetu u Kapošvaru, jugozapadnoj Mađarskoj, održava se konferencija o temi Evropska sela i seoski turizam u 2000. godini. Generalni sekretar EUROTER-a (organizacije za ruralni turizam u Evropi) Susanne Thibal govorit će na plenarnoj sesiji, nakon čega se očekuje izvještaj predstavnika pojedinih zemalja o stanju seoskog turizma. Predviđene su radne grupe s mogućnošću diskusije. Radnu grupu Politike za sela i ruralni turizam vodit će Maria-Meier Gresshoff, predsjednica Urlaub auf dem Bauernhof, North-Rhine-Westfalie, a uvodničari su: Sixtus Lanner, predsjednik Poljoprivrednoga komiteta Evropskog parlamenta, Evropskog savjeta, i Marcel Poulquier predsjednik Gites de France. U ovoj radnoj grupi razmatrat će se politike seoskog turizma evropskih zemalja i lokalnih autoriteta: financijske i pravne podrške (subvencije, zajmovi, porezi, olakšice), infrastrukturna investiranja, internacionalne akcije (EEC, Evropski savjet itd.).

Radnu grupu za Selo, ruralni turizam i nasljeđe vodit će Michael Dower, predsjednik ECOVAST-a (Evropski savjet za sela i male gradove) a uvodničari su: Georges Calteux, direktor državnog servisa za povijesne spomenike i gradove iz Luxembourga, i Maria Laura Achemann, direktor PRIVETUR-a (portugalskog udruženja za turizam u kući). Zaštita prirodnog, arhitektonskog i kulturnog nasljeđa i okoliša divljih ili

kultiviranih predjela, tradicijske arhitekture, historijskih zgrada i spomenika, izgledom sela i ruralnih predjela – tema su ove radne grupe.

Temu Selo i ruralni turizam kao izvor prihoda vodit će Susanne Thibal a uvodničari su Nancy Fitzgerald, predsjednik Irish Farm Holidays, i prof. Giovanni Montemagno, predstavnik sicilijanske federacije općina.

Ruralni turizam kao izvor prihoda, profita i zaposlenja te ekonomske i funkcionalne veze između sela, ruralnog turizma i poljoprivrede, šumarstva, ruralne industrije, servisa i infrastrukture bit će tema ove radne grupe.

Temu Marketing sela i ruralni turizam vodit će Henning Albrechtsen predsjednik TCI (Telecottages International) a uvodničari su Robert Hollier (European Travel Commission, Paris) i Rainer Rajakallio, savjetnik za industrijski razvoj grada Kunsamo, Finska. Tu će se razmatrati evropsko tržište i mogućnosti za sela i ruralni turizam. Marketing. Uloga telekomunikacija, nove informacijske tehnologije i medija. Edukacija i trening. Suradnja između organizacija koje se bave selom i ruralnim turizmom, na lokalnom, regionalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou.

Primljeno: 8. 10. 1990.